

-संभ्रम (निःसंभ्रम) *a.* not perplexed, unembarrassed.
 -सरणि (निःसरणि) *a.* pathless. -सह (निःसह) *a.* 1 Exhausted, powerless; कुसुमावचयपरिश्रमनिःसहं मे शरीरम् Nāg. 2. -2 intolerable, irresistible. -सार (निःसार) *a.* 1 sapless, pithless. -2 worthless, vain, unsubstantial. ता 1 sapless, pithlessness; निःसारत्वाल्लघीयसः (तृणस्य च समा गतिः) Pt. 1. 106. -2 worthlessness. -3 vanity, unsubstantial or transitory nature. -सीम (निःसीम), -सीमन् (निःसीमन्) *a.* immeasurable, boundless; अहह महतां निःसीमानश्चरित्रविभूतयः Bh. 2. 35; निःसीमशर्मप्रदम् 3. 97. -स्तम्भ (निःस्तम्भ) *a.* having no pillars. -2 having no support. -3 not proud; निःस्तम्भो भ्रष्टसंकल्पः स्वान् मेवान् स न्यवारयत् Bhāg. 10. 25. 24. -सूत्र *a.* helpless; निःसूत्रमास्ते घनपङ्कटसु N. 7. 69. -स्नेह (निःस्नेह) *a.* 1 not unctuous or greasy, without unctuousness or oil, dry. -2 not showing affection, unfeeling, unkind, indifferent. -3 not loved, not cared for; केशा अपि विरज्यन्तो निःस्नेहाः किं न सेवकाः Pt. 1. 82. -4 not longing for, indifferent to. (-हा) lin-seed. -स्पन्द (निःस्पन्द or निःस्पन्द) *a.* motionless, steady; ज्याबन्धनिस्पन्दभुजेन यस्य R. 6. 40. -स्पर्श (निःस्पर्श) *a.* hard, rough. -स्पृह (निःस्पृह) *a.* free from desire; निःस्पृहस्य तृणं जगत्. -2 regardless of, indifferent to; ननु बकुविशेषनिःस्पृहाः Ki. 2. 5; R. 8. 10; भोगेभ्यः स्पृहयालवो न हि वयं का निःस्पृहाणामसि Bh. -3 content, unenvious. -4 free from any worldly ties. -स्व (निःस्व) *a.* poor, indigent; निःस्वो वष्टि शतम् Śānti. 2. 6; लक्त्वा जनयितारं स्वं निःस्वं गच्छति दूरतः Pt. 1. 9. -स्वन (निःस्वन) *a.* soundless. -स्वभावः (निःस्वभावः) *a.* void of peculiarities. -स्वादु (निःस्वादु) *a.* tasteless, insipid.

निसंपात See निःसंपात.

निःसानः A drum? (Mar. नगारा); तं श्रुत्वा कारतलबः शिवनिःसाननिःस्वनम् Śiva B. 28. 81.

निःसारः A multitude (समूह).

निःसूदन *p. p.* Killing, destroying. -नम् Killing, slaughter; cf. निःसूदन. यमिन्द्रशब्दार्थनिसूदनं हरेः Śi.

निःसृज् 6 P. 1 To set free, release; न स्वामिना निःसृष्टोऽपि शूद्रो दास्याद्विसृज्यते Ms. 8. 414. -2 To deliver over, consign, entrust. -3 To give away, offer, present; see निःसृष्ट.

निसर्गः 1 Bestowing, granting, presenting, giving away; न चाधेः कालसंरोधानिसर्गोऽस्ति न विक्रयः Ms. 8. 143. -2 A grant. -3 Evacuation, voiding excrement. -4 Abandoning, relinquishing. -5 Creation; प्रजा निसर्गाद् विप्रान् वै क्षत्रियाः पूजयन्ति ह Mb. 14. 58. 5. -6 Nature, natural character, natural state or condition; निसर्गदुर्बोधम् Ki. 1. 6; 18. 31; R. 3. 35; Ku. 4. 16; निसर्गतः, निसर्गेण 'by nature', or 'naturally'. -7 Exchange, barter. -Comp. -ज, -सिद्ध *a.* innate, inborn, natural; निसर्गजं तु तत्तस्य कस्तस्मात्तदपोहति Ms. 8. 414. -निपुण *a.* naturally clever. -भिन्न *a.* different by nature; निसर्गभिन्नास्पदमेकसंस्थम् R. 6. 29. -चिनीत *a.* 1 naturally discreet. -2 naturally well-behaved.

निसृष्ट *p. p.* 1 Delivered, given, bestowed. -2 Abandoned, left. -3 Dismissed. -4 Permitted, allowed. -5 Central, middle. -6 Kindled (as fire). -Comp. -अर्थ *a.* to whom the management of an affair is entrusted; उभयोर्भावमुनीय स्वयं वदति चोत्तरम् । संदिष्टः कुस्ते कर्म निसृष्टार्थः स उच्यते ॥ (-र्थः) 1 an envoy, ambassador. -3 a messenger, an agent; see S. D. 86, 87. °दूती a female who, having discovered the love of a youth and maiden for each other, brings about their union of her own accord; तन्निपुणं निसृष्टार्थदूतीकल्पः सूत्रयितव्यः Mā. 1; (where Jagaddhara explains निसृष्टार्थदूती by नायिकाया नायकस्य वा मनोरथं ज्ञात्वा स्वमत्या कार्यं साधयति या).

निस्तनी A pill, bolus.

निस्तब्ध *a.* Paralysed. -2 Stopped, fixed.

निस्तर्हणम् Killing, slaughter.

निस्तुद् 1 P. To pierce, prick, sting.

निस्तोदः निस्तोदनम् Piercing, pricking, stinging; Suśr.

निस्तु 1. P. 1 To pass through, cross over (fig. also); निस्तीर्णं प्रतिज्ञासरित् Mu. 1; Bh. 3. 4; Ve. 6. 36. -2 To fulfil, accomplish. -3 To pass or get over, surmount, overcome; धनैरापदं मानवा निस्तरन्ति Subhās.; R. 3. 7. -4 To complete, go to the end of; पितुर्नियोगाद्भनवासमेवं निस्तीर्थं रामः प्रतिपन्नराज्यः R. 14. 21. -5 To pass or spend (as a time). -6 To expiate, atone for. -7 To get out of, escape, be saved from. -Caus. 1 To deliver, rescue; save; निस्तारयति दुर्गाच्च महत्तत्रैव किस्त्रिषात् Ms. 3. 98. -2 To overcome, surmount.

निस्तरणम् 1 Going out or forth, coming out of. -2 Crossing over. -3 Rescue, deliverance, getting rid of. -4 An expedient, a means, plan. -5 Accomplishing, mastering (पारगमन).

निस्तारः 1 Crossing or passing over; संसारं तव निस्तारपदवी न दवीयसी Bh. 1. 69. -2 Getting rid of, release, escape, rescue. -3 Final emancipation. -4 Discharge or payment of a debt, acquittance, requital; वेतनस्य निस्तारः कृतः H. 3. -5 A means, expedient.

निस्तारणम् 1 Passing or conveying across. -2 Conquering, overcoming. -3 Delivering, liberating.

निस्तीर्ण *p. p.* 1 Rescued, delivered, saved. -2 Crossed (fig. also). -3 Fulfilled, accomplished.

निस्तुटी Cardamoms.

निस्तावः Residue of articles after a sale.

निस्पन्द *a.* Immovable, steady; अतो निस्पन्दमभवद्-धनाध्यक्षविनाकृतम् Rām 7. 16. 7. -द्ः Trembling, throbbing motion.

निस्य(द्य)न्दः 1 Flowing forth or down, trickling down, dropping, dripping, streaming, oozing; वल्कलशिखा-